

A. Sager: Det glæder mig, at vi ere komne saavidt, at der nu er forelagt et Lovudkast, hvorved Rentesoden skal fritgives, og at den Lov mod den frie Rente, der nu har bestaaet i over 100 Aar, og som aldrig i det Hele har været respecteret, hverten af Regjeringen eller Folk, idetmindste for endeel skal bortfalde. Jeg er ganske overbevist om, at vi ville komme til en Overenskomst med den høitærede Indenrigsminister, hvis Erfaring i disse Sager jo vil have megen Vægt og komme os betydeligt tilgode, idet vi forhandle det foreliggende Lovudkast. Det forekommer mig rigtig nok, at der ikke er meget stor Grund til at befrygte en Bevægelse i Landet, som ogsaa jeg gjerne vilde undgaae, og som man mener skulde kunne følge af en fuldstændig Fritgivelse af Rentesoden; jeg troer ikke, at der er Noget i den Henseende at befrygte, thi bemidlede Folk, det vil sige dem, der byde den første Sikkerhed i Eiendomme, ville snarere komme under end over 4 pCt., og de Ubemidlede, som søge Penge, og som altsaa maae byde den Sikkerhed, som selv den høitærede Minister vil tillade, at man giver en høiere Rente af, ere, hvis Lovudkastet bliver vedtaget i den Form, det nu har, underkastede særdeles haarde Betingelser. De ville nemlig ikke alene komme til at søge Penge paa en kostbar Maade, men ogsaa komme under den saakaldte dobbelte Sempelasgift, og det er vist de fleste af de Herrer her bekendt, hvorledes det Slags Transactioner gaaer for sig. Naar Penge ikke paa en directe og lovlig Maade kunne faae den Afgift, de ere værd, saa søge Pengene at faae Afgiften paa en ulovlig Maade, men Afgiften af Pengene, nemlig den Afgift, Pengene ere værd, bliver bestemt betalt af den, som er i Forlegenhed for at faae dem, man maae saa gjøre, hvad man vil, og selv Lovudkastet indrømmer, at det ikke staaer i nogen Regjerings Magt at forhindre noget Sligt. Der angives ogsaa ret curiøst i Motiverne Midler til at undgaae at komme i Straf, fordi man tager høiere Rente, end denne Lov tilligter. Det synes, at man der er noget for ængstelig for Landeieendomsbesidderne; thi det er jo Hovedparten af de faste Eiendomsbesiddere her i Landet, og det er netop for deres Skyld, at jeg meget vilde

ønske, at man lader denne Handel være fri og overlader til Capitalerne at blive betalte for hvad de ere værd; thi der vil dog altid fremstaae Ulemper, i hvad saa Lovgivningen foretager i den Henseende. Der er her fremsført Exempel paa flere fremmede Lande, og navnlig Frankrig; men man har glemt at tilføie, at i det nævnte Land svares der af Ublaas i faste Eiendomme lovbefalede Rente 5 pCt., ligesom den saakaldte commercielle Rente der er fastsat til 6 pCt., dog med en Mængde Undtagelser, som tillade at tage en hvilkensomhelst Rente, som Parterne kunne blive enige om. Jeg kan ikke tvivle om, at vi kunne komme til Enighed med den ærede Minister om denne Sag under dens videre Fremme, og jeg er overbevist om, at den vil have en overordentlig gavnlig Virkning for Landets Omsætning og bidrage til, at mange af de saakaldte Uerfarne, eller af saadanne Folk, som siges at være i Forlegenhed for Penge, ville være istand til at gjøre deres Omsætninger paa en langt billigere Maade.

Fsberning: Det ærede sidste Medlem sluttede, som han begyndte, med at sige, at han haabede, vi senere skulde komme overens med den ærede Minister om denne Sag; men hans hele Tale, synes mig, gif ud paa, at han ønsker, at Ministeren vil komme overens med ham. Jeg hørte ikke, at han i hele den Udvikling, han gav af Sagen, sagde: jeg vil gaae Ministeren et Stridt imøde; han sagde derimod, om jeg forstod ham ret. Vi vilde holde os paa det almindelige abstracte Gebeet, hvort han vistnok ogsaa har Ret, nemlig, at Penge ere en Vare, og dem vilde vi lade Enhver handle med, som han bedst kan; hvorimod Ministeren, som staaer paa et ganske andet Standpunkt, har sagt: Vi ere i en vis Tilstand, og den kunne vi ikke pludselig komme ud af; vi vilde derfor gaae over til en Mellemtilstand, og saa langt vil jeg gaae med. Ministeren har sagt, at vi kun vilde blive enige med ham, forsaavidt som vi gaae ham dette Skridt imøde, ligesom han er gaaet os et Skridt imøde, idet han nemlig, i hvad han her har udtalt, er gaaet noget længere end Lovforslaget. Det forekommer mig, at dette